

Autorka: Biserka Čejović

Narzędzie cyfrowe nr 3 dla klasy 7

Temat: *Latarnik* Henryka Sienkiewicza. Kilka multimedialnych pomysłów na lekcję języka polskiego.

Źródło aplikacji:

<http://bit.ly/2SV71Vx>

lub

Cele:

- rozwijanie umiejętności analizy elementów świata przedstawionego utworu literackiego na podstawie *Latarnika*,
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania w tekście symboliki,
- rozwijanie umiejętności wykorzystania w interpretacji utworu elementów wiedzy o historii,
- doskonalenie głośnego czytania,
- doskonalenie umiejętności korzystania z informacji zawartych w różnych źródłach,
- rozwijanie umiejętności wykorzystywania nowoczesnych technologii do tworzenia notatek.

Bibliografia:

Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*, dowolne wydanie

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/latarnik/>

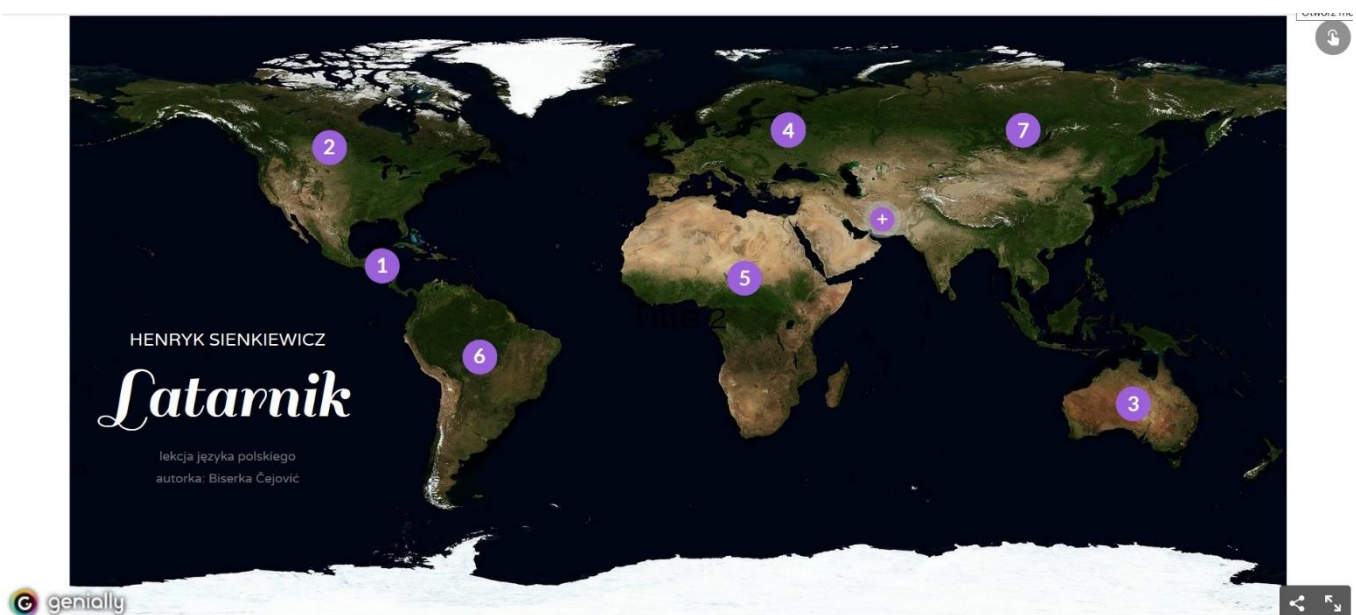
Latarnik, reż. Zygmunt Skonieczny, 1976 (fragment)

Grafiki zaczerpnięto z serwisu <https://pixabay.com/pl/>

Wykorzystanie narzędzia cyfrowego:

Narzędzie cyfrowe udostępnione jest na stronie **genial.ly** (<https://app.genial.ly/dashboard>), oferującej możliwość publikowania interaktywnych slajdów. Slajd można wyświetlić na tablicy multimedialnej czy ekranie, ale przede wszystkim przyda się uczniom z komórkami lub tabletami. Ze stroną można połączyć się poprzez kliknięcie w link lub użycie kodu QR. Kliknięcie w oznaczonym miejscu na slajdzie otwiera okna z różnorodnymi zadaniami związanymi tematycznie z *Latarnikiem*. Podana kolejność wykonywania zadań jest tylko propozycją, uczniowie mogą korzystać ze slajdu zgodnie ze swoimi potrzebami i w tempie dostosowanym do własnych możliwości. Wśród zadań znajdziemy interaktywne zabawy stworzone za pomocą strony <https://learningapps.org/>. Ich zaletą jest nie tylko możliwość usystematyzowania wiedzy na temat treści *Latarnika*, ale też dostosowanie poziomu ćwiczeń do możliwości każdego ucznia – zadania można wykonywać wielokrotnie, bez presji czasu, aż do osiągnięcia pożądanego rezultatu. Wśród propozycji znalazła się też możliwość stworzenia mapy myśli i skojarzeń – z wykorzystaniem strony <https://wordart.com/>. I tutaj pojawia się okazja do indywidualizowania pracy – mapę tworzy się samodzielnie lub grupowo. Strona **genial.ly** umożliwia też prezentowanie krótkich zadań połączonych z tekstami, filmami, fotografiami. Również te zadania pozwalają na indywidualizację pracy, którą można wykonywać w szkole, w domu, w tempie i na poziomie dostosowanym do możliwości uczniów. Narzędzie przetestowano w klasie ósmej – podczas powtórki do egzaminu. Okazało się bardzo przydatne i przypomniało uczniom lekturę omawianą w klasie siódmej.

Instrukcja:

Polecenie 1.

Pracę z tekstem zawsze warto zacząć od głośnej lektury. Z uwagi na tematykę utworu, czytanie *Latarnika* wymaga skupienia, pewnego rodzaju dojrzałości interpretacyjnej, dlatego warto poprosić uczniów, by w domu samodzielnie przygotowali się do zaprezentowania tekstu. Nowelę można czytać w formie książkowej, wydrukować ze strony Wolnych Lektur, ale również wyświetlić na ekranie rzutnika czy tablicy multimedialnej. Link do tekstu znajduje się pod cyfrą nr 1, w okolicach Panamy, gdzie rozgrywa się akcja *Latarnika*.

Polecenie 2.

W tym zadaniu uczniowie umieszczają na osi czasu wydarzenia historyczne, w których brał udział latarnik Skawiński. Dzięki temu poznają szlak bojowy bohatera, rozumieją, ile czasu spędził w wojsku, uświadamiają sobie, w jak fascynujących czasach żył Skawiński. Zadanie może być pretekstem do pogłębienia wiedzy o wspomnianych wydarzeniach i wyszukania informacji o nich w rozmaitych źródłach.

Polecenie 3.

Przeczytaj fragment artykułu Henryka Sienkiewicza. Czy bohater "Listów z podróży do Ameryki" mógł być pierwowzorem Skawińskiego? Wskaż podobieństwa i różnice między bohaterami.

Umiał tu niedawno stary człowiek nazwiskiem Sielawa. Był to człowiek bardzo nieszczęśliwy. Gdzie nie był, jakich kolei nie przechodził, trudno by wyliczyć. Tułał się między Indianami; rozbił się na wszystkich brzegach pięciu części świata, to dorabiał się jakiegoś grosza, to tracił go... słowem: był to liść rzucany burzą. Ale miał dwa lata w życiu szczęśliwe. Został latarnikiem w Aspinval, w Nowej Grenadzie, niedaleko równika. Siedząc na samotnej skale, nie widując ludzi po parę miesięcy, czuł się stary dziwak szczęśliwym. Zdawało mu się, że to już koniec jego wędrówek i że spokojnie dożyje wieczora życia i chwili, w której przyjdzie mu się wybrać w podróż ostatnią, wieczystą. Co dwa tygodnie przywożono mu żywność i składano na brzegu. Latarnik zabierał skrzynki, próżne zostawiał na brzegu i wracał do wieży. O szóstej wieczór zapalał latarnię, o szóstej rano ją gasił - zresztą łowił ryby, czasami wpatrywał się w zagłę pojawiające się na błękitnej dali, wpatrywał się w tę dal... marzył i snił.

Nagle jednak skończyło się jego szczęście - i wiecie kto był tego przyczyną? Oto Zygmunt Kaczkowski. Pewnego razu znalazł między paczkami z żywnością paczkę z książkami. Stary na ich widok upadł na kolana i płakał. Kto mu je przysłał, jakim sposobem dowiedział się ten ktoś o jego adresie? Nigdy nie mógł odgadnąć. Porwał książki do swej wieży, otworzył pierwszą z brzegu i począł czytać. Był to "Murdelion" Kaczkowskiego. Stary czytał, i czytał nie tylko oczyma, ale duszą i sercem. Ściemniło się, zapalił lampę i czytał dalej... Nazajutrz odebrano mu miejsce i oddano go pod sąd: zapomniał zapalić latarni! - skutkiem czego jakiś okręt uszkodził się o skały. Sielawa przybył potem do New Jorku i tam otruła się - podobno z biedy. Znalezione przy nim "Murdeliona".

Źródło tekstu

Praca z tekstem źródłowym może być ciekawym urozmaicheniem lekcji. Pytanie o podobieństwa i różnice między bohaterami prowadzi do kolejnych: ile w Skawińskim z Sielawy? W jaki sposób Sienkiewicz przekształcił swój reporterski tekst w nowelę? Dlaczego wprowadził do opowiadania fragmenty *Pana Tadeusza*? W jaki sposób skonstruował zakończenie noweli?

Warto kliknąć w link „źródło tekstu” – otworzy nam się cały artykuł Sienkiewicza, pełen amerykańskich ciekawostek z 1877 roku.

Polecenie 4.

4

Polecenie
Połącz w pary miejsca, w których pracował Skawiński, z wykonywanymi przez niego zawodami.

poszukiwacz złota rządowy

kopacz złota farmer

Indie Wschodnie Kalifornia Hawana

wytwórca cygar Brazylia kowal

Arkansa Australia

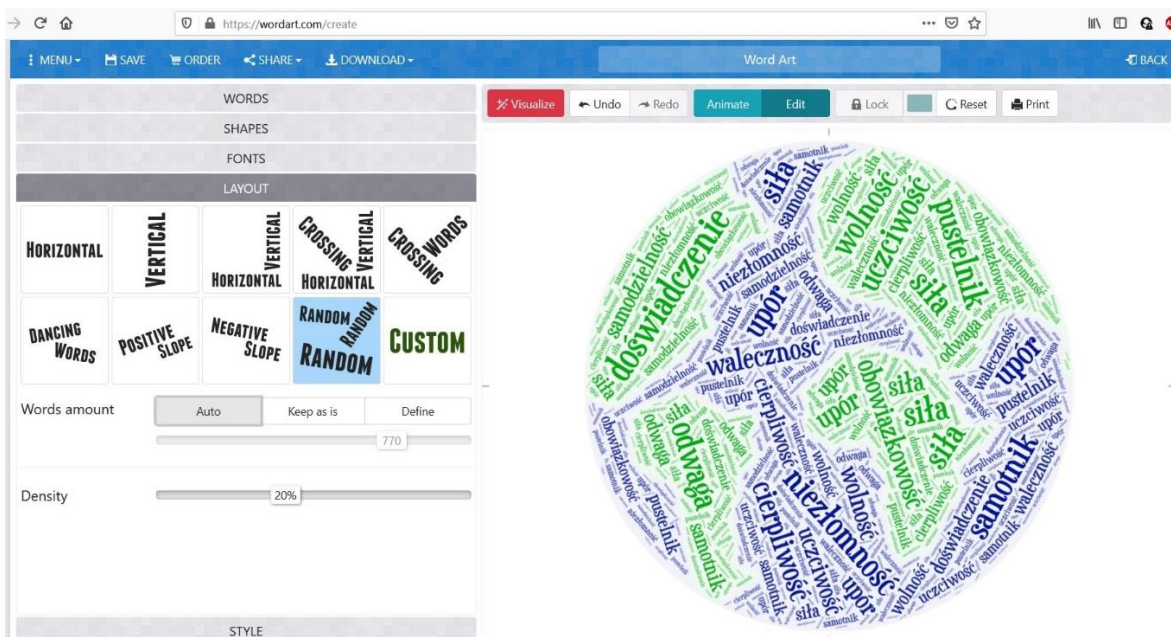
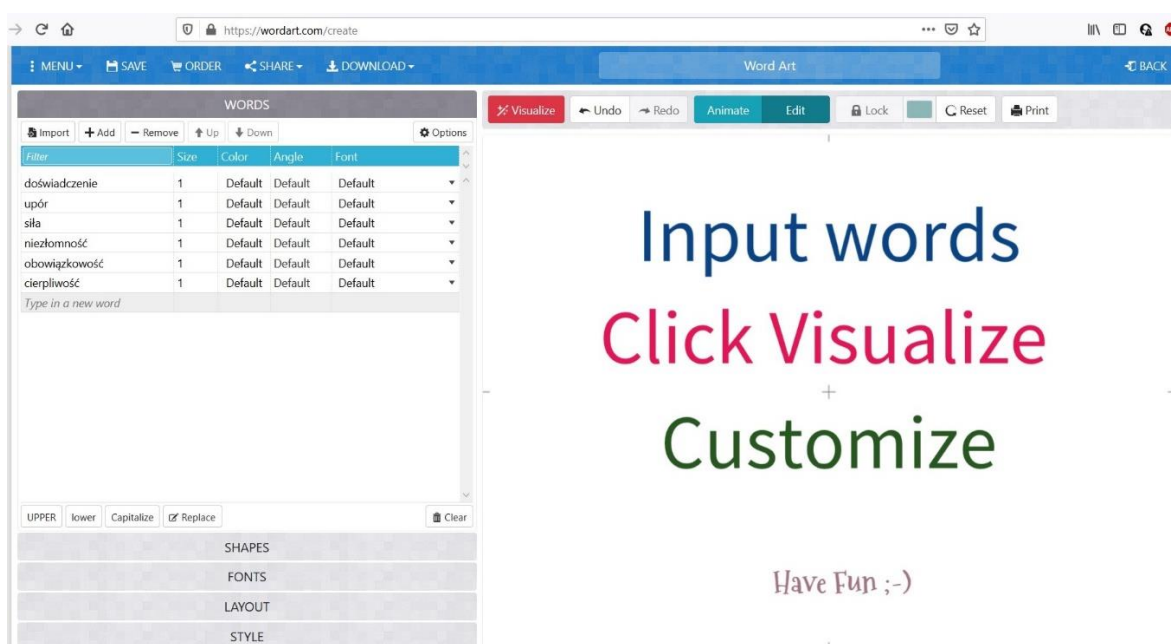
Wykonanie kolejnego zadania unaocznia uczniom, jak wiele przeżył Skawiński, w ilu miejscach na świecie żył i pracował. Każdy uczeń może wykonywać zadanie we własnym tempie, wielokrotnie, z wykorzystaniem tekstu lektury. Warto zapamiętać przynajmniej kilka miejsc, w których mieszkał Skawiński, by wykorzystać tę wiedzę choćby przy konstruowaniu opowiadania czy rozprawki. Ćwiczenie jest dla uczniów niezłą zabawą i lekcją geografii.

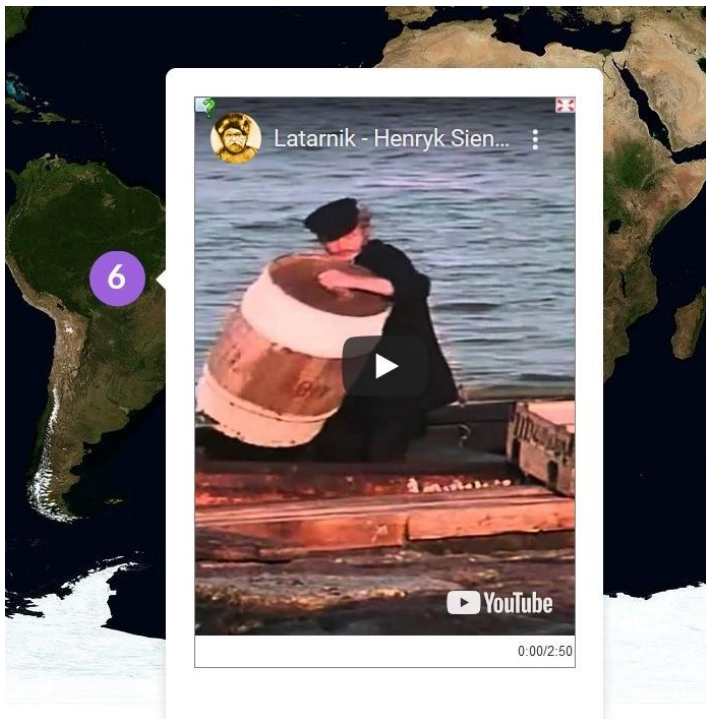
Polecenie 5.

Kolejne zadanie polega na ułożeniu mapy myśli i skojarzeń związanych z charakterem Skawińskiego. Po kliknięciu na zdjęcie otworzy się strona <https://wordart.com/create>.

Uczniowie, samodzielnie lub w grupach, tworzą bazę haseł, wpisując je kolejno do rubryki po lewej stronie. Następnie decydują o kształcie mapy myśli, użytej czcionce, układzie słów i ich kolorystyce. Po kliknięciu ikonki „Visualise” pojawi się gotowa mapa, którą można zapisać lub wydrukować.

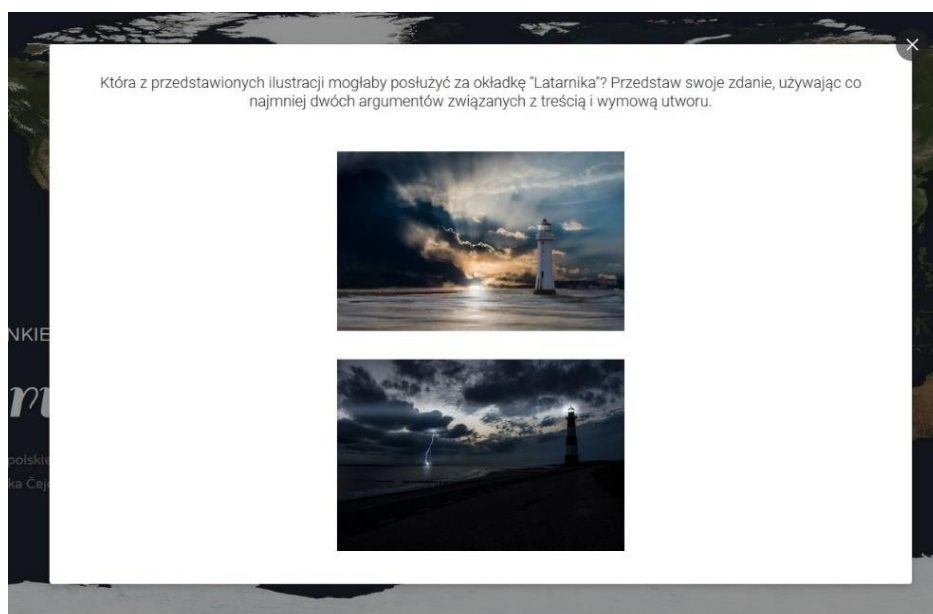
Polecenie 6.

W *Latarniku* Sienkiewicz poświęca dużo miejsca opisowi emocji i uczuć bohatera. W kilkuminutowym fragmencie filmu również można odnaleźć sporo ładunku emocjonalnego, spotęgowanego grą aktorską czy muzyką. Uczeń, który zna tekst noweli, powinien rozpoznać scenę przedstawioną we filmie i odpowiednio ją zinterpretować.

Polecenie 7.

Ostatnie polecenie związane jest z interpretacją przedstawionych ilustracji i użyciem trafnej, rzeczowej argumentacji łączącej fotografię z tekstem i wymową utworu. Zadanie może być wykonane ustnie lub pisemnie.

Kody QR do wydrukowania

QR CODE

Wygenerowano na www.qr-online.pl

